

De halve wereld op één podium

HOLLAND FESTIVAL

THE ORCHESTRA OF SYRIAN

MUSICIANS

Gezien Gisteren in Carré

★★★★☆

“Welcome to the unknown,” zegt Damon Albarn aan het begin van de avond plechtig. En meteen er achteraan, lachend: “Of hebben jullie wel vaker een Syrisch orkest gezien?” Albarn zelf, bekend van de rockgroepen Blur en Gorillaz en groot liefhebber van niet-westerse muziek, trad in 2008 in Damascus op met het Syrisch Nationaal Orkest voor Arabische muziek. Twee jaar later nam hij leden van het orkest ook mee op een tournee van Gorillaz, die toen ook de Heineken Music Hall aandede.

We weten wat er sindsdien gebeurde in Syrië. De leden van het Nationaal Orkest wonen inmiddels voor een groot deel als vluchteling verspreid over de aardbol. Mede op initiatief van Albarn zijn ze, deels, herenigd in The Orchestra of Syrian Musicians. Aangevuld met zangers en muzikanten uit de hele wereld maken ze nu een toer, waarbij onder meer de popfestivals Glastonbury en Roskilde op het programma staan. Het Holland Festival heeft de premier in Carré.

Beatrix

Het optreden van The Orchestra of Syrian Musicians levert waarschijnlijk het meest gemengde publiek in de geschiedenis van het festival op. Het traditionele Holland Festival-bezoekers zijn aanwezig, maar in de zaal zitten, op uitnodiging, ook veel bewoners van asielzoekerscentra. En voor wie zich afvraagt waarom bij binnenkomst alle tassen werden gecontroleerd: in een van de loges zit prinses Beatrix. Zou ze fan van Blur zijn? Dan komt ze er bekaaid af, want Damon Albarn mag dan de aanstich-

Als prinses Beatrix fan is van Blur dan komt ze er bekaaid vanaf

→ Damon Albarn en Bassekou Kouyaté voor The Orchestra of Syrian Musicians.

FOTO ROBIN VAN LONKHUIJSEN / ANP

ter van dit concert zijn, verder speelt hij een heel bescheiden rol.

Begeleid door het orkest zingt hij *Out of time*, een nummer van Blur met de voor deze barre tijden heel toepasselijke beginregel *Where is the love song to set us free?* Verder bevindt hij zich vooral in de coulissen.

The Orchestra of Syrian Musicians plus bijbehorend koor – samen goed voor een even exotisch als triomfantelijk, soms zelfs overdonderend geluid – blijven de hele avond op het podium en begeleiden behalve zangers en muzikanten uit hun eigen land ook artiesten uit Algerije, Liba-

non, Mali, Mauritanië, Senegal, Tunesië, Engeland en Amerika.

Soms doet het denken aan de wereldmuziekversie van de bonte avond op de middelbare school, maar te genieten valt er veel. Echt indrukwekkend: het optreden van Bassekou Kouyaté uit Mali en Seckou Keita uit Senegal, beide virtuosos op respectievelijk de *ngoni* (een soort luit) en de *kora* (een Afrikaanse harp). Opgezweept door het orkest trekken ze van leer in lange, spannende solo's. De associatie met westerse gitaargoden uit de jaren zeventig wordt nog eens versterkt als Kouyaté halverwe-

ge zijn solo onder zijn kleurrijke, tot aan de grond reikende gewaad een wah-wahpedaal blijkt te hebben.

Baggy

Gerapt wordt er ook. De Syrische MC's Bu Kolthoum en Eslam Jawaad hebben broeken aan, zo baggy dat hun broers er ook bij in hadden gepast, maar écht stoer is hun vrouwelijke Libanese collega Malikah, ook wel bekend als de koningin van de Arabische hiphop. Geen idee waar ze het over heeft, maar het klinkt vrijgevochten en lekker wild. *Eat that, IS*. Damon Albarn heeft als gast ook zijn

Engelse collega Paul Weller uitgenodigd. Die zou, net als Albarn zelf, met gemak op eigen kracht Carré vol kunnen krijgen, maar lijkt in deze setting nauwelijks te worden herkend.

De van een Arabisch orkest-arrangement voorziene versie van zijn hit *Wildwood* is mooi. Later op de avond zingen Albarn en Weller samen, maar niet erg zuiver, *Blackbird* van The Beatles. Het herkenning-applaus dat je verwacht na de eerste regel, blijft uit. Waarschijnlijk heeft een groot deel van het publiek het nummer nooit eerder gehoord. **Peter van Brummelen**

Gaaf en geraffineerd

KLASSIEK

HAYDN, BEETHOVEN,

MENDELSSOHN

Door Concertgebouworkest o.l.v. François-

Xavier Roth, m.m.v. Emanuel Ax, piano.

Gezien 22 juni, Concertgebouw

Nog te zien vanavond, aldaar

★★★★☆

Op papier oogt een programma met een vroege Haydn symfonie, Beethovens *Vierde pianoconcert* en Mendelssohns *Italiaanse symfonie* niet zo spectaculair, maar de in Amsterdam debuterende Franse dirigent François-Xavier Roth wist gisteravond het Concertgebouworkest tot exceptioneel gedetailleerd en gaaf spel te bewegen. Roth koos voor een veel te weinig gebezigde orkestopstelling met de eerste en tweede violen links en rechts en de contrabassen midden achter op het podium. Met de celli midden links en de altén midden rechts, ontstaat zo de mooiste balans; tot aan de twintigste eeuw werd vrijwel altijd gespeeld in deze opstelling. De strijkersbezetting in Haydn was

mooi passend en kreeg een fijn geciseleerd randje door de inzet van een klavecimbel die een continuo-partijtje meespeelde. Ook in Mendelssohn en Beethoven koos Roth niet voor een massieve klank.

Het Concertgebouworkest klonk zeldzaam geraffineerd, vaak prachtig klankrijk zacht en als het luider werd mooi helder en nergens zo bikkeldhard als het onder veel te veel (top)dirigenten klinkt. In Mendelssohns *Italiaanse symfonie* scheen de zon ongelooflijk fijn en de onstuimige finale onttaarde nergens in de woeste dollemansdans waarin menig orkest en dirigent zich vergalopperen.

Emanuel Ax – een even aardige als onderschatte pianist – is fenomenaal in kamermuzikaal samenspelen als hij de kans krijgt. Roth zat op precies dezelfde lijn en ook het orkest speelde met gespitste oren. Het resulteerde in een zeldzaam mooi gedetailleerde, prachtig directe interpretatie met wederom enorm veel raffinement, geserveerd in perfect gekozen tempi en van de eerste tot de laatste noot muzikaal bevlogen ademend. Vanavond nog een keer... **Roeland Hazendonk**

HET
NATIONALE
BALLET

TRANS
ATLANTIC

Ballet met een shot adrenaline

11 juni t/m
26 juni 2016
–
Het Balletorkest
–
operaballet.nl

Cool and refined

CLASSIC

HAYDN, BEETHOVEN, MENDELSSOHN

By Concertgebouw Orchestra led by François-Xavier Roth, m.m.v .. Emanuel Ax, piano.

Given June 22, Concertgebouw

As you can see tonight, there

On paper it looks a program with an early Haydn symphony, Beethoven's Fourth Piano Concerto and Mendelssohn's Italian symphony not spectacular, but the move to Amsterdam debuting French conductor François-Xavier Roth knew last night the Concertgebouw Orchestra to exceptionally detailed and cool playing. Roth chose a far too little used band setup with the first and second violins left and right and the double basses center back on stage. The celli center left and violas center right, thus creating the best balance; until the twentieth century were almost always played in this formation.

The strings occupation Haydn was nice fit and got a fine edge chased through the use of a harpsichord continuo who played a game. In Mendelssohn and Beethoven Roth did not opt for a massive sound.

The Concertgebouw Orchestra sounded refined rare, often beautifully soft and sonorous as the louder became pretty clear and nowhere as rock-hard as it sounds under many (top) conductors. In Mendelssohn's Italian symphony the sun shone incredibly fine and boisterous finale degenerated nowhere in the wild madman dance where many orchestras and conductors overreach themselves

Emanuel Ax - just as nice as underrated pianist - is phenomenal in chamber music play together if he gets the chance. Roth was on exactly the same line and the orchestra played with pricked ears. It resulted in a rare nicely detailed, beautifully direct interpretation again with enormous sophistication, served in perfectly chosen tempi and from the first to the last note musical inspired breathable.

Tonight again ...

Roeland Hazendonk